

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Менеджменту та публічного адміністрування»

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Підприємництво та бізнес
технології»
доц. Болтянська Л. О.
«15» серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувача кафедри М&А
доц., к.е.н.
Світлана ПЛОТНІЧЕНКО
«15» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Господарське право»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
за ОПП Підприємництво та бізнес-технології
(на основі повної загальної середньої освіти)

факультет економіки та бізнесу

2024– 2025 н.р.

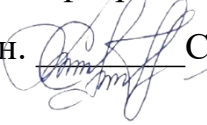
Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське право» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» за ОПП Підприємництво та бізнес-технології (на основі повної загальної середньої освіти) факультет економіки та бізнесу - Запоріжжя, ТДАТУ - 12 с.

Розробник: к.п.н., доцент Горбова Н.А.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри «Менеджменту та публічного адміністрування»

Протокол від «15» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри «Менеджменту та публічного адміністрування»

доц., к.е.н. Світлана ПЛОТНІЧЕНКО

Схвалено методичною комісією факультет економіки та бізнесу для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» за ОПП Підприємництво та бізнес-технології (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол від «30» серпня 2024 року №

Голова, доц. Юлія ВОРОНІНА

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		1 курс	2 -й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 3 год. самостійна робота студента – 5,5 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	14 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	28 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	78 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування системи знань з правових питань щодо господарських правовідносин, правового статусу суб'єктів господарювання, порядку оформлення господарських договорів, правових основ зовнішньоекономічної діяльності та захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарських правовідносин та засвоєнні ними навичок роботи з актами, що регулюють такі правовідносини, з метою реалізації різноманітних видів професійної діяльності, пов'язаними з майбутньою діяльністю студентів, що в цілому забезпечує підвищення рівня професійної компетенції спеціалістів та ефективності їх діяльності.

Завдання курсу – формування у студентів системи науково-теоретичних і практичних знань; вивчення системи чинного господарського законодавства; ознайомлення з нормативно-правовими документами зі спеціальності; виконання процесуальних дій, пов'язаних з виконанням господарських правовідносин; вміння складати різноманітні договори в процесі зайняття господарською діяльністю; вміння складати юридично грамотну ділову документацію за фахом; набуття навичок практичного застосування норм господарського права України під час вирішення конкретних економічних ситуацій.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та бідь яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності:

- СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності.
- СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.
- СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
- СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.

Програмні результати навчання:

- РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
- РН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
- РН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці
- РН 21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброочесності в підприємницькій та торговельній діяльності.

Soft skills:

- комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.
- уміння виступати привселюдно: навички, необхідні для виступів на публіці та доведення своєї думки до соціуму; проводити презентації отриманих результатів.
- керування часом - уміння справлятися із завданнями вчасно, не відчуючи дискомфорту.
- гнучкість і адаптивність: вміння пристосовуватися до отриманих результатів та за можливістю впливати на кінцевий результат.
- лідерські якості: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати та відстоювати рішення; уміння встановлювати мету та складати план її досягнення.
- особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Підприємництво та бізнес-технології».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти ГП: «Мікро і макроекономіка», «Товарознавство».

Перелік навчальних дисциплін, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти ГП: «Основи підприємництва», «НП з основ підприємництва».

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Загальна частина господарського права»

Тема 1. Господарське законодавство, як підстава сталого економічного розвитку України. [1].

Господарське право як галузь права. Принципи господарського права. Господарська діяльність: поняття і види. Особливості здійснення підприємницької діяльності. Господарські відносини та їх правове регулювання. Ознаки та види господарських правовідносин. Методи господарського права. Система господарського права.

Предмет регулювання і методи підприємницького права. Господарські правовідносини, їх ознаки і види. Суб'єкти господарського права. Господарське законодавство.

Тема 2. Законодавче визначення суб'єктів господарювання. [1].

Загальна характеристика суб'єкта господарювання. Установчі документи суб'єктів господарювання – юридичних осіб. Класифікація суб'єктів господарської діяльності. Правовий статус юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів. Характеристика правового статусу громадянина-підприємця.

Тема 3. Правове становище підприємств. [2]

Поняття та характерні риси підприємств. Види підприємств. Особливості правового становища державних і комунальних підприємств. Підприємства колективної власності. Приватні підприємства. Правове становище орендних підприємств в Україні.

Тема 4. Правовий статус господарських товариств в Україні. [2].

Поняття, види та основи функціонування господарських товариств. Установчі документи господарських товариств. Особливості правового статусу акціонерного товариства – публічного та приватного. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю. Поняття і сутність повного і командитного господарських товариств.

Змістовий модуль 2. «Спеціальна частина господарського права»

Тема 5. Правове регулювання банкрутства. [3]

Неплатоспроможність суб'єкта підприємництва. Особи, що беруть участь у провадженні справи про банкрутство. Державна політика з питань банкрутства. Процедури, що застосовуються щодо неплатоспроможного боржника та його майнові активи. Відповідальність за порушення законодавства про банкрутство.

Тема 6. Господарські зобов'язання та господарські договори. [1, 3]

Поняття господарського зобов'язання. Підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Способи забезпечення виконання господарських зобов'язань. Господарські договори. Види господарських договорів. Правові вимоги до форми та змісту господарського договору. [1, 3]

Тема 7. Правове регулювання господарсько-договірних відносин. [1, 3]

Порядок зміни та розірвання господарських договорів. Припинення господарських договорів. Належне виконання господарських договорів.

Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань. [1, 3]

Тема 8. Правопорушення та відповідальність в сфері господарювання. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. [1, 3]

Поняття господарського правопорушення та його види. Визначення господарсько-правової відповідальності, її функції. Види господарсько-правової відповідальності. Визначення господарського спору. Порядок досудового врегулювання спорів. Порядок вирішення господарських спорів. Порядок оскарження рішення господарського суду.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття та завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 «Загальна частина господарського права»							
1	Лекція 1	Господарське законодавство, як підстава сталого економічного розвитку України.	2				
	Практичне заняття № 1	Господарське законодавство, як підстава сталого економічного розвитку України.			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				6	2
2	Лекція 2.1	Законодавче визначення суб'єктів господарювання.	-				
	Практичне заняття № 2.1	Законодавче визначення суб'єктів господарювання.			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				6	2
3	Лекція 2.2	Законодавче визначення суб'єктів господарювання.	2				
	Практичне заняття № 2.2	Законодавче визначення суб'єктів господарювання.			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				6	1
4	Лекція 3.1	Правове становище підприємств.	-				
	Практичне заняття № 3.1	Правове становище підприємств.			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				6	1
5	Лекція 3.2	Правове становище підприємств	2				
	Практичне заняття № 3.2	Правове становище підприємств			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				6	2
6	Лекція 4.1	Правовий статус господарських товариств в Україні	-				
	Практичне заняття № 4.1	Правовий статус господарських товариств в Україні			2		4

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття та завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб	пр.	СРС	
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				6	2
7	Лекція 4.2	Правовий статус господарських товариств в Україні	2				
	Практичне заняття № 4.2	Правовий статус господарських товариств в Україні			2		6
	Самостійна робота	Підготовка до ПМК1				4	
	ПМК-1	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль 1.			8		14	40	50
Змістовий модуль 2 «Спеціальна частина господарського права»							
8	Лекція 5.1	Правове регулювання банкрутства.	-				
	Практичне заняття № 5.1	Правове регулювання банкрутства.			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				5	2
9	Лекція 5.2	Правове регулювання банкрутства.	2				
	Практичне заняття № 5.2	Правове регулювання банкрутства.			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				5	1
10	Лекція 6.1	Господарські зобов'язання та господарські договори	-				
	Практичне заняття №6.1	Господарські зобов'язання та господарські договори			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				5	2
11	Лекція 6.2	Господарські зобов'язання та господарські договори	2				
	Практичне заняття № 6.2	Господарські зобов'язання та господарські договори			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				5	1
12	Лекція 7	Правове регулювання господарсько-договірних відносин	-				
	Практичне заняття № 7	Правове регулювання господарсько-договірних відносин			2		4
	Самостійна робота	Підготовка до лекції та практичного заняття				5	2
13	Лекція 8.1	Правопорушення та відповідальність в сфері господарювання.	2				
	Практичне заняття № 8.1	Правопорушення та відповідальність в сфері господарювання.			2		4
	Самостійна робота	Закріплення навичок, набутих на практичному занятті 6				5	2

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття та завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лж	лаб	пр.	СРС	
14	Лекція 8.2	Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.	-				
	Практичне заняття № 8.2	Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.			2		6
15	ПМК 2	Підготовка до ПМК 2				8	
		Підсумковий контроль за змістовий модуль II					10
Всього за змістовий модуль 2.			6		14	38	50
Всього			14		28	78	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Господарське право як галузь права.
2. Принципи господарського права.
3. Господарська діяльність: поняття і види.
4. Особливості здійснення підприємницької діяльності.
5. Господарські відносини та їх правове регулювання.
6. Ознаки та види господарських правовідносин.
7. Методи господарського права. Система господарського права.
8. Предмет регулювання і методи підприємницького права.
9. Господарські правовідносини, їх ознаки і види.
10. Суб'єкти господарського права. Господарське законодавство.
11. Загальна характеристика суб'єкта господарювання.
12. Установчі документи суб'єктів господарювання – юридичних осіб.
13. Класифікація суб'єктів господарської діяльності.
14. Правовий статус юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів.
15. Характеристика правового статусу громадянина-підприємця.
16. Поняття та характерні риси підприємств.
17. Види підприємств.
18. Особливості правового становища державних і комунальних підприємств.
19. Підприємства колективної власності.
20. Приватні підприємства.
21. Правове становище орендних підприємств в Україні.
22. Поняття, види та основи функціонування господарських товариств.
23. Установчі документи господарських товариств.
24. Особливості правового статусу акціонерного товариства – публічного та приватного.
25. Особливості правового статусу публічного акціонерного товариства.
26. Особливості правового статусу приватного акціонерного товариства.
27. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю
28. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.
29. Поняття і сутність повного і командитного господарських товариств.
30. Поняття державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб –

- підприємців.
31. Вимоги до оформлення документів, які подаються державному реєстратору (ст. 8 Закону).
 32. Заміна свідоцтва про державну реєстрацію.
 33. Підстави припинення суб'єктів господарювання.
 34. Форми реорганізації: виділення, поділ, перетворення, приєднання, злиття.
 35. Державна реєстрація припинення юридичної особи.
 36. Зняття з обліку в органах державної податкової служби.
 37. Порядок закриття рахунків в установах банку.
 38. Державна реєстрація припинення діяльності фізичної особи–підприємця.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2

1. Неплатоспроможність суб'єкта підприємництва.
2. Особи, що беруть участь у провадженні справи про банкрутство.
3. Державна політика з питань банкрутства.
4. Процедури, що застосовуються щодо неплатоспроможного боржника та його майнові активи.
5. Відповідальність за порушення законодавства про банкрутство.
6. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.
7. Право власності – основне речове право у сфері господарювання.
8. Організаційно-засновницькі повноваження власника.
9. Право господарського відання.
10. Право оперативного управління.
11. Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання.
12. Особливості використання майна за договорами оренди та лізингу.
13. Майно у сфері господарювання.
14. Джерела формування майна суб'єктів господарювання.
15. Прибуток суб'єкта господарювання. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання.
16. Використання природних ресурсів у сфері господарювання.
17. Регулювання відносин використання в господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
18. Право суб'єктів господарювання щодо комерційної таємниці.
19. Загальні положення про господарські зобов'язання.
20. Види зобов'язань: майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.
21. Підстави виникнення господарських зобов'язань.
22. Умови припинення господарських зобов'язань.
23. Загальні умови укладення договорів, що породжують господарські зобов'язання.
24. Істотні умови господарського договору. Види господарських договорів.
25. Законодавство про господарські договори.
26. Правові вимоги до змісту господарського договору.
27. Правові вимоги до форми господарського договору.

28. Особливості укладення попередніх договорів.
29. Особливості укладення господарських договорів за державним замовленням.
30. Укладення господарських договорів на основі вільного волевиявлення сторін, зразкових та типових договорів.
31. Господарські договори, що укладаються на біржах, ярмарках та публічних торгах.
32. Порядок укладання господарських договорів (традиційний, конкурентні способи, шляхом переговорів).
33. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.
34. Припинення господарських договорів.
35. Належне виконання господарських договорів.
36. Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань.
37. Загальні принципи відповідальності учасників господарських відносин.
38. Господарські санкції як правові засоби відповідальності у сфері господарювання.
39. Підстави господарсько-правової відповідальності.
40. Зменшення розміру та звільнення від відповідальності.
41. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.
42. Види санкцій.
43. Господарські санкції (договірні): відшкодування шкоди, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції.
44. Адміністративно-господарські санкції. Кримінальна відповідальність у сфері господарювання.
45. Способи захисту прав суб'єктів господарювання.
46. Досудове врегулювання господарських спорів.
47. Вирішення справ господарським судом.
48. Третейський суд у спорах суб'єктів господарської діяльності.
49. Порядок виконання судових рішень.

6 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни ГП: лекції з використанням мультимедійних презентацій та проблемного викладання, робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів.

7 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова Базова

1. Горбова Н.А. Господарське право України. Навчальний посібник, ТДАТУ. Мелітополь. 2020. 125с.
2. А.А. Бутирський. Господарське право: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.
3. В.С. Щербини, В.В. Рєзнікової. Господарське право (Загальна частина): Київ : Видавництво Ліра. К. 2021. 448 с.

Допоміжна

4. М. С. Долинська, Г. В. Смолин, О. А. Туркот, Л. В. Хомко, Б. М. Гамалюк. Господарське право. Особлива частина: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 536 с.

5. Резворович К. Р., Юнін О. С. Господарське право: навч. Практикум. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. 507 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <https://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=2592>

2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

3. Сайт кафедри <http://www.tsatu.edu.ua/ep/>

4. Internet:

Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <https://rada.gov.ua>

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <https://www.kmu.gov.ua/>

Офіційний сайт судової влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <https://court.gov.ua/>